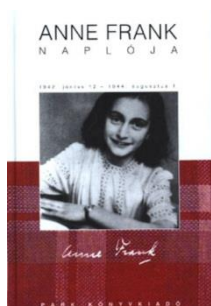

Április 16. – A holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja

Könyvajánló

Anne Frank – Anne Frank naplója

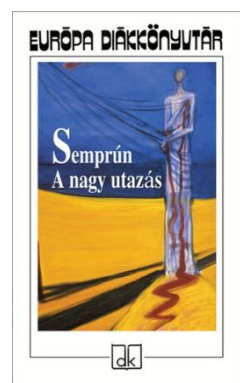
Tavalyelőtt lett volna ötven éves Anne Frank. Életéről naplója vall, halála körülményeiről egy újságíró, Ernst Schabel tovább nyomoz. Anne Frank-furt am Mainban született, de a faszizmus uralomra jutása után, 1933-ban szüleivel Amszterdamba emigrált. A náci zsidóüldözés miatt két évig 1942–1944-ben nyolcadmagával egy amszterdami ház rejtékében bujkált. Egész idő alatt naplót vezetett, mindaddig, míg fel nem jelentették és el nem hurcolták őket. Anne Frank Bergen-Belsenben, a koncentrációs táborban halt meg 1945 márciusában. Egy volt lágertársa, a ma Svédországban élő Margita Pettersson asszony így emlékszik vissza a tizenhat éves lány halálára: Halott nővére mellett feküdt, próbáltam erőszakkal belédiktálni néhány falatot, de hiába. Emlékszem, egyik nap azt mondta: „Kérem, ne adjon többet enni. Nem bírok tovább élni.” – másnap meghalt.

Robert Merle – Mesterségem a halál

A náciizmus, s egyben a huszadik század egyik legrejtélyesebb figurája a becsületes, nyílt tekintetű, kék szemű, német családapa, aki pedáns tisztviselő módjára elvégzi munkáját a haláltáborban, majd hazamegy, és példás családi életet él. Hogyan lehetséges? Sokan próbáltak már felelni erre a kérdésre, de nem lehet: egyszerűen felfoghatatlan. Merle a legrégebb, legegyszerűbb írói módszert választja: egyes szám első személyben, belülről ábrázolja a táborparancsnokot kamaszkorától kezdve. És az olvasó egyszer csak azon kapja magát, hogy már maga is tervezget, számol, gondolkodik, hogyan lehetne ésszerűbben, hatékonyabban megszervezni a transzportok mozgatását, hogyan lehetne megduplázni az üzem napi termelését. Annyira azonosul a főhőssel, hogy a Feladat teljesítése közben elfeledkezik róla, hogy miről is van szó. S ha nem csapja falhoz dühében a könyvet, akkor rájön, hogyan lehetséges: hát így. Ennyi az egész. Ez ennek a könyvnek a legelképesztőbb tanulsága.

Jorge Semprún - A nagy utazás

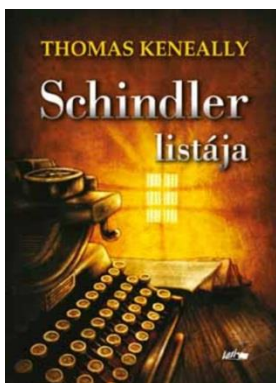
Tizenhat esztendeig várt Jorge Semprún, hogy az idő megérlelje benne A nagy utazás-t. Várt türelemmel, önfegyelemmel, hogy emlék és gondolat, és mindaz, amit közölni akar az emberiséggel, megtisztuljon az esetlegesség salakjától, tiszta és természetes kapcsolatba, hajlékony és szigorú rendbe rendeződjön. Négy napig utazik Jorge Semprún, a politikai fogoly, a buchenwaldi koncentrációs tábor felé. Ennek a négy napnak a története A nagy utazás. De csak szerkezetileg négy nap a regény időtartama: Semprún mesterien szerkeszti egybe a négy nap történetével az „utazás” előtti és utáni emlékeit, tulajdonképpen mindazt, amit lényegesnek, közölnivalónak érez. Erről az iszonyatos, megrázó témáról soha korábban nem írtak még ilyen modern, ilyen fegyelmezett művet. Alapmű lett A nagy utazás. Legendává, a modern világirodalom egyik legmeghatározóbb, legolvasottabb regényévé vált, melynek fényét csak emeli, hogy szerzője, a „spanyol származású francia író” – évtizedekkel később a demokratikus Spanyolország kulturális minisztere – a náci lágervilág élményéhez utóbb szintén az elsők közt társította és formálta remekművekké a szovjet Gulag-verzióról szóló keserűen kiábrándult tudást.

Kertész Imre – Sorstalanság

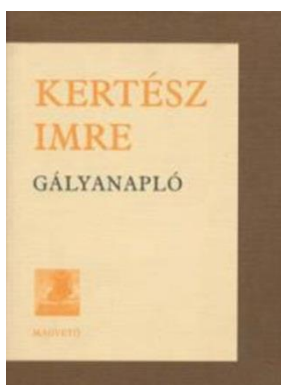
A Sorstalanság a legmegrázóbb magyar holocaust-regény. Kertész Imre a valóságra eszmélés stációját rajzolta meg első jelentős művében. Hőse egy pesti zsidófiú, akinek először apját viszik el munkaszolgálatra, majd ő maga is táborba kerül. Olyan világnak leszünk tanúi, amelynek poklában nemcsak a való életéről s a történelemtől való tudás, hanem még a mindennapi tájékozódó készség is csődöt mond. A totalitárius állam lidércnyomásos, abszurd világa ez. Aki elszennvedőjévé kénytelen válni, annak nincsen többé egyéni sorsa. Ez a sorsvesztés is hozzátartozik a náciizmus sátáni valóságához. A Sorstalanság a legjobb magyar elbeszélői hagyományok fontos fejezete: műremek. Az előadásmód hűvössége, részletező pontossága, a patetizmust a tragédiából kiszűrő ironia filozófiai mélységet ad a műnek, és utánozhatatlan stílust eredményez. Kertész Imre ezzel a művével, mely első ízben – nem kevés viszontagság után – 1975-ben jelent meg, azonnal a kortárs irodalom élvonalába került. Később pedig, a regény német, spanyol, francia, holland, svéd, héber, olasz és angol fordítása nyomán bebizonyosodott, hogy a Sorstalanság nemcsak hozzánk szól, hanem minden kultúrnéphez, amely tudja, jelenével csak akkor lehet tisztában, ha múltjával számot vetett.

Thomas Keneally - Schindler listája (Schindler bárkája)

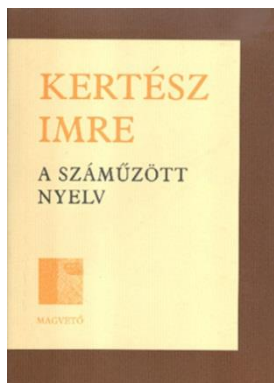
Az ausztrál író immár bestsellerré vált regénye Oskar Schindler, egykori német gyárosnak állít emléket. Schindler született üzletember és szerencsejátékos. Idejekorán belép a náci pártba, s egyetlen célja: élvezni az életet, a pénzt és a szép nőket. A második világháború elején a gyors meggazdagodás reményében költözik Krakkóba, és azonnal megérzi, milyen hatalmas üzleti lehetőségek nyílnak meg előtte. Baráti kapcsolatok és némi ügyeskedés révén megszerez magának egy gyárat, és nem győz eleget tenni a Hitler hadseregétől beözönlő megrendeléseknek. Mivel kitűnő viszonyban van a náci vezetéssel, vállalkozásához minden támogatást megkap, gyárába a zsidó gettóból toborozhat olcsó munkaerőt. A sorozatos kivégzések és megaláztatások azonban, amiknek maga is tanúja lesz, rádöbbenek, mi is történik valójában. Lassan szembesül a ténnyel, hogy a rendszer, amelyet kiszolgál, és amelynek hasznát élvezi, egy embertelen, gyilkos rendszer, amely ártatlanokat küld a halálba. A koncentrációs táborok és a hidegvérű gyilkosságok láttán meggyűlöli a fasizmust, s ettől kezdve minden eszközzel, csellel és megvesztegetéssel igyekszik zsidó munkásainak, mintegy másfélezer embernek az életét megmenteni. A regény egy ellentmondásos hős története, aki bebizonyítja, hogy egyetlen ember is képes lehet arra, hogy a körülmények ellenére megváltoztassa a dolgok menetét, és azok drámája, akik az ő segítségével élnek túl az emberi történelem egyik legsötétebb fejezetét.

Kertész Imre – Gályanapló

A Gályanapló kivételes szellemi élmény, mert olyan napló, amelyben minden személyes és semmi sem esetleges. Olyan írásmű, amelynek minden mondata arról tanúskodik, hogy mind a történelemben vetettség, mind a hétköznapi történések a legalkalmasabb formát jelentik a transzcendencia megélésére. Ez a könyv segít a nem-felejtésben. Segít, hogy ne felejtsük el túl hamar: diktatúrában éltünk. Egyetlen mondatában elfér negyven év tapasztalata: „Eddig a hazugság volt itt az igazság, de ma már a hazugság sem igaz.” (Temesi László) "Napló-regény: legszívesebben így definiálnám. Napló, mert harminc éve vezetett följegyzéseimből áll; és regény, mert végül is egy megtett útról tanúskodik. Formája, tartalma az epika örök alapképlete: a hős kihajózik, vándorol, majd megérkezik valahová. A klasszikus minta szerint persze haza kellene érkeznie. Hősöm számára azonban ez a fogalom – akárcsak mind a többi – meglehetősen problematikusává vált.

Kertész Imre – A száműzött nyelv

A száműzött nyelv Kertész Imre előadásainak, esszéinek gyűjteménye. "Egy ismerősöm nemrégiben megjegyezte, hogy mást mondok az esszéimben, mint a regényeimben, s bevallom, ismerősömnök ez az észrevétele annyira mehökkentett, hogy azóta sem tudom kiverni a fejből. Őszintén szólva valószínűleg sohasem írtam volna meg itt következő tanulmányaimat, ha fel nem kérnek rá. És sohasem kértek volna fel rá, ha össze nem omlik Európa másik nagy totalitárius birodalma, amelyet a szocialista melléknévvel illettek. Ez volt a hely ahol magam is éltem, az élet, amely teljes valóságában megismertette velem az illegálisnak nyilvánított normális létezés állapotát... Az itt következő írásokat különben nem tekintem szabályszerű esszéknek. Részint azt akartam így kifejezni, hogy egyik írás sem meríti ki teljesen a tárgyát, legfőbb megközelíteni tudja; másrészt pedig, hogy ugyanazt akarják megközelíteni, csupán más oldalról, amit az elbeszélői szövegeim is: a megközelíthetlent."

Kertész Imre - Kaddis a meg nem született gyermekért

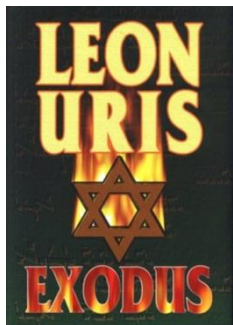
A gyermek: a jövő. A meg nem született gyermek: a jövőtlenség bevallása. Mert a történelem démonikus személytelenségét mindig az egyes ember élete, szenvedései teszik szembetűnővé. És lehet sors a sorsvesztés, és lehet jövő a jövő elvesztése. A regény egy végletes, halálos pontosságra törő tudat ön- és történelemanalízise. Egy ember beszél arról, mi történhet azzal, akivel megtörtént a század botránya. De vallomása oly mély, hogy megértjük, ami vele történt, bármely totalitárius államban bármikor megeshet. (Temesi László)

Jean Molla - Sobibor – Az elhallgatott múlt

A tizenhét éves Emmát letartóztatja a rendőrség, mert csokoládét lopott a szupermarketben. Amikor megkérdezik tőle, miért tette, azt feleli: „Azért tettem, hogy elkapjanak”. Vajon mi rejtőzik e megdöbbentő szavak mögött, mi az oka annak, hogy Emma Lachenal, egy vidéki francia nagyváros elismert sebészének lánya, a konszolidált és nagy tiszteletnek örvendő polgári család gyermeke nem tud kibékülni önmagával és az étellel? Emma ugyanis a depresszió egy súlyos fajtájában, anorexiában szenved, miközben maga sem tudja pontosan betegségének okát. Igaz, hogy nemrég veszítette el imádott nagyanyját, s hogy szakított a barátjával is, hogy szüleivel felszínes és hideg a kapcsolata, de mindez önmagában nem magyarázza hihetetlen lelki és fizikai szenvedéseit. Egy napon azonban véletlenül rábukkan egy régi füzetre, egy titkos naplóra, s föltárul előtte az elhallgatott múlt...

Leon Uris – Exodus

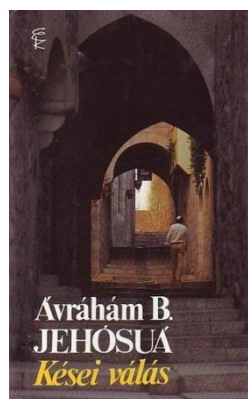
Szolgásgból az ígélet földjére. Az Exodus Leon Uris világhírű regénye. Azt meséli el, hogyan tér vissza immáron másodszer ősi földjére egy nép két évezredes vándorlás után. Az Exodus hiteles történelem. Egy ír katolikus írta, mert örömmel nézte az angol gyarmattartók vereségét, akik a brit birodalom érdekeit védve hiába próbálták visszatartani a Palesztínába özönlő zsidó menekülteket. Ebben a regényben benne van szinte minden probléma, amellyel szembe kell nézni a mai Izrael államnak és mindenkinek, aki ilyen vagy olyan módon érdekelt a zsidóság fennmaradásának kérdésében. Az ősi földre érkezőket homogén arab lakosság fogadja, amely ellenséges a bevándorlókkal szemben. Az érkezőknek pedig rá kell döbenniük, hogy az egységes zsidóságról alkotott képük csupán ábránd, és magukkal hozott hagyományaiktól olykor akár erőszakkal is elszakadva kell megteremteniük az új közösséget, a zsidó nemzetet. Mindezt a világpolitika naponként átrendeződő erő- és érdekviszonyai között. Az Exodus túlfűtött szenvedélyek és érzelmek könyve. Szerelem, gyűlölet, félelem, bosszú, jóság és igazság eleven példái állnak össze benne egy hatalmas egységgé. Az Exodus világsiker, évtizedek után végre eljutott a magyar olvasókhhoz is.

Ljudmila Ulickaja – Daniel Stein, tolmács

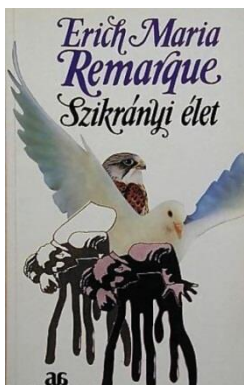
„Én annyiszor kaptam ajándékba az életemet, hogy már nem is volt az enyém, és odaadtam. Mert már egyáltalán nem engem illetett. Értsd meg, én nem bánom, hogy szerzetesi fogadalmat tettem; ígent mondtam, és Isten segedelmével életem végéig szerzetesként fogok élni.” Daniel Stein, a lengyel zsidó menekült, aki szinte gyerekként a Gestapo tolmácsa lesz a megszállt Litvániában, közben életét kockáztatva zsidókat szöktet a gettóból, aztán partizánnak áll, majd a háború után egy krakkói kolostorban szerzetesi fogadalmat tesz, hogy néhány év múlva Izraelbe utazzon; föltett szándéka, hogy ott az őskeresztény közösségek mintájára föléleszti Jakob, az Úr testvére egyházát. Egész élete csupa hit, csupa szeretet, csupa szolgálat. Ám egy idealistának a Szentföldön sincs könnyű dolga, a világ mindenütt a maga módján bánik az idealistákkal... Keresztények, zsidók, arabok, hívők és hitetlenek, boldogtalanok és megszállottak – Ulickaja kimeríthetetlennek tűnő fantáziával és emberismerettel népesíti be regényében a Daniel Steint körülvevő világot a huszadik század második felének történelmi forgatagában és hétköznapjaiban. Ulickaja lebilincselően mesél, a mese azonban nem fedí el a nyugtalanító kérdéseket sem. És az író válasza mindig egy hős sorsa: ezúttal Daniel testvére, aki tolmácsként „nyelveken szól”, emberként fáradhatatlanul keresi és meg is találja a fényt – önmagában is, a világban is.

Ávrám B. Jehosúa – Kései válás

Az Amerikában élő Káminká professzor kurta, de annál fontosabb látogatásra hazatér Izraelbe, ahol egyébként két fia, lánya, veje, unokája él. És a felesége is, egy elmebetegintézet ápolójaként – éppen őmiatta vállalkozik a farsztó útra, válni akar, hogy elvehesse amerikai élettársát, aki gyermeket vár. A zsidó vallási törvények szigora nem könnyíti meg a válást, kivált, ha az egyik házastárs elmebeteg... vagy netán mégse volna az? A professzor izraeli tartózkodásának eseményeiről más-más családtag számol be, ki-ki a maga szemszögéből látva és láttatva az összefüggéseket. Ezek a monológok vagy dialógusok olyan szálakat fejtenek föl vagy éppen sodornak össze, amelyek mentén az olvasó nyomon követheti egy átlagos izraeli család korántsem átlagos életét. A regény szereplői alighanem attól válnak érdekessé, hogy az olvasó nap mint nap találkozik velük, mindennapos ismerősei, rájuk ismer, meg saját magára is. Talán ebben rejlik Á.B. Jehosúa népszerűsége, olvasottsága, nemcsak hazájában, hanem a világ számos országában.

Erich Maria Remarque – Szikrányi élet

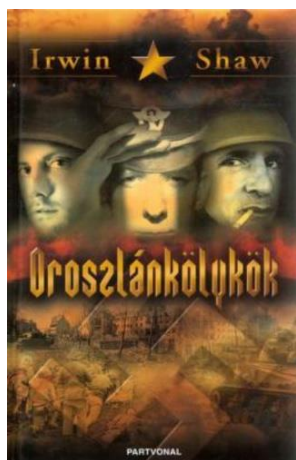
"– Ha ennek vége lesz – mondta lassan az 509-es –, kíváncsi vagyok, mennyi ideig tart, míg te is ugyanolyan ellenségem leszel, mint ezek itt a toronyban.

– Nem sokáig. Itt kényszerűen együtt voltunk a náccal szemben. Ez megszűnik, mihelyt véget ér a háború."

E párbeszédre a mellerni munkatábor felszabadulása előtti utolsó napok egyikén kerül sor két fogoly között. A táborban politikai foglyok, köztörvényes bűnözők és zsidók együtt szenvedik el az SS vadállati kegyetlenkedéseit, az élelemhiányt, az embertelen körülményeket. Aki az éhezés és kínzások következtében munkaképtelenné válik, átkerül a Kis Táborba, ahol vagy tífusz, vagy vérhas, vagy tüdőgyulladás végez vele. Ám ahogy a front közeledik, a tábor egyre inkább a szervezett belső ellenállás irányítása alá kerül.

Remarque döbbenetes erővel jeleníti meg, miként sikerül a Kis Tábor veterán lakóinak ébren tartani magukban az élet szikráját, amely a közeli felszabadulás reményétől fellobbanva emberfeletti teljesítményekre teszi őket képessé. Az 509-es, akinek teste ugyan átélte kínzások nyomait viseli, lelkében azonban talán a legerősebb a szikra, a Kis Tábor veteránjainak vezetője lesz. Az egykori liberális gondolkodású újságíró és Werner, a munkatábor kommunista foglya, a belső ellenállás egyik fő szervezője, vállvetve harcol az SS ellen. A történelem ismerői tudják, mi a folytatás, és a fenti idézettel Remarque sem hagy semmi kétséget felőle. És mégis: Bucher és Ruth, „lagerszerelmük” legcsodálatosabb beteljesüléseként, együtt indul el a táborból, egyenes derékkal, nem lopakodva, vissza se nézve. Minden tábor elhagyható...

Irwin Shaw – Oroszlánkölykök

„Az 1913-ban született Irwin Shaw drámákkal (Temessétek el a holtakat!) és elbeszélésekkel jelentkezett a harmincas évek második felében. A háború az ő életében is döntő fordulatot jelentett: harcolt Észak-Afrikában, Közel-Keleten, Nagy-Britanniában, Franciaországban és Németországban egyaránt. Tehát valóban átélté, mit jelent a háború. A személyes tapasztalás, a közvetlen élmény hevíti át az Oroszlánkölykök című regényének minden sorát. A hatalmas regény cselekménye szinte az egész nyugati hadszínteret átfogja: az író két amerikai katonára és egy náci érzelmű osztrák őrmester alakja körül bonyolítja a szövetségesek hadműveleteinek történetét. A regény humanista elkötelezettséggel vizsgálja azokat az erkölcsi kérdéseket, amelyekkel a lövészárkok szereplőinek – helyettünk is – szembe kell nézniük.”

John Boyne - A csikos pizsamás fiú

A megrázó történet egy kilencéves kisfiúról szól, akinek édesapja egy náci haláltábor vezetője, s ezért a család a tábor mellé költözik. Az unatkozó, magányos Bruno egyszer csak felfedező útra indul a hosszú és magas kerítés mentén...

Bernhard Schlink – A felolvasó

Bernhard
Schlink

A nyolc évvel ezelőtt írt regény.
Minden valóságra meggyőzően.

A felolvasó

A legújabb kiadás a német nyelvű kiadás alapján.

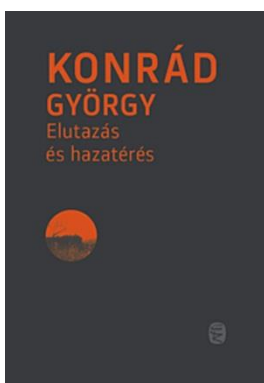
Levegőtől
Kate Winslet

ERESZTE

Egy kamasz fiú és egy nála jóval idősebb asszony furcsa szerelmének és elválásának története szolgál keretül ahhoz, hogy a regény hőse szembenézzen a náci múlttal, amely voltaképpen nem is az övé, hanem szülei nemzedékéé. Ez a soha ki nem hevert szerelem, Hanna évekkel később feltáruuló múltja döbbsenti rá Michaelt arra, hogy a jelen nincs múlt nélkül, felejteni nem lehet, feldolgozni sem – talán megérteni.

A felolvasó az elmúlt évek egyik legnagyobb német könyvsikere volt. 1995-ös kiadása után tizenhárom országban jelent meg, nagy visszhangot váltva ki. A siker oka minden bizonnyal abban rejlik, hogy újraértelmezi a kollektív és egyéni bűn és bűnhődés kérdését a ma ötvenéves generáció szemszögéből.

Konrád György – Elutazás és hazatérés

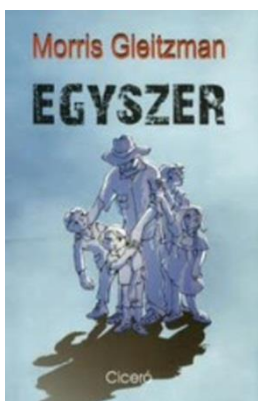

Az életben maradás gyerekkori kalandjáról szól ez a könyv. Miután a Gestapo 1944 májusában, tizenegy éves koromban a szüleimet letartóztatta, sikerült megvesztegetnem a helyi hatalmat, hogy a csendőrök negyedmagammal, egy nappal a gettóba zárás és az Auschwitzba szállítás előtt fölengedjenek Berettyóújfaluból a rokonainkhoz Budapestre, ahol még adódott némi haladék. Elutaztunk, életben maradtunk, és hazatértünk a faluba. A többi zsidó gyereket addigra elnyelték a hamvasztókemencék. Egy év, a felnőtté válás története, és aztán érzelmes és fanyar visszatérések.

„Télikabátban járkáltam a szobámban, hideg, száraz ürülékszag terjengett a fürdőszoba felől, a földön a vastag szemétben ott voltak a fogalmazványok, amelyek kiérdemelték tanítóim dicséretét, ott voltak a szétszórt lapok a fényképalbumokból, a nyaralások az erdélyi Kárpátokban, a máramarosi havasokban, és az azóta elgázósított nagynénik,

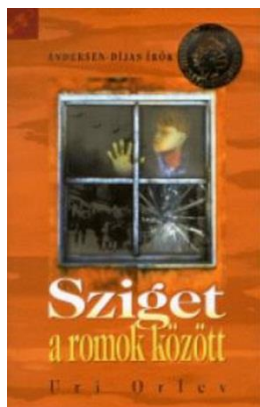
unokatestvérek. Nem vettem fel semmit a földről, s ha mégis, akkor visszatettem. Tavalyi kabátom még nem volt sem szűk, sem rövid, az elmúlt évben egy centit sem nőtem, inkább talán tömörödtem. Néztem az épen maradt tükörben csodálkozó arcomat, álltam a megalázott halmazban, a honvágy csúfságában, és biccentettem annak a kis figurának, aki lám, így hazatalált.”

Morris Gleitzman – Egyszer

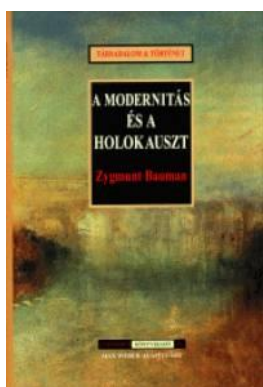
A kilencéves Félix évek óta egy lengyelországi árvaházban él, ahová a szülei rejtették el, hogy megmentsék a nácik elől. Félix édesanyja és édesapja zsidó könyvkereskedő volt, de a megszálló németek bezáratták a boltjukat és elkobozták könyveiket. Félix hiába várja, hogy érte jöjjenek, ezért megszökik az árvaházból, és útnak indul, hogy megtalálja őket...

Uri Orlev – Sziget a romok között

A tizenegy éves Alex megszökik a fallal körülvett varsói zsidó negyedet kiürítő németek elől, s egy lakatlan romházban rendezkedik be. A kisfiúnak minden leleményére, ravaszságára szüksége van, hogy túlélje a túlélhetetlent. A könyv – miközben nagy megjelenítő erővel mutatja be a zsidóság tragédiáját – népeket nem tesz felelőssé; emberekről ír, akik között vannak bűnösök, hősök és ártatlanok. Ez a mű az Izraelben élő író első, magyarul is megjelenő könyve. Uri Orlev a gyerekkönyv írók Nobel-díjaként számon tartott Andersen-díj egyik kitüntetettje.

Zygmunt Bauman – A modernitás és a holokauszt

A holokauszt valóban zsidó tragédia volt. Bár nem a zsidóság volt az egyetlen nép, melyet a náci rezsim „különleges elbánásban” részesített (hatmillió zsidó volt a több mint 20 millió ember között, akiket Hitler parancsára megsemmisítettek), egyedül csak a zsidókat ítélték teljes pusztulásra, csak nekik nem jelöltek ki helyet abban az Új Rendben, melyet Hitler bevezetni szándékozott. Ám a holokauszt akkor sem egyszerűen zsidó probléma, s nem egyedül a zsidó történelem eseménye. A holokauszt modern, racionális társadalmunk szüleménye, ez a civilizáció magas fokán álló, az emberi kultúra csúcsteljesítményeit nyújtó társadalom vitte végbe. Végrehajtásának hosszú és tekervényes története során a holokauszt egyetlen pillanatig sem került összeütközésbe a racionalitás elveivel. A „Végső Megoldás” egyszer sem bizonyult ellentétesnek az eredményes, optimális célmegvalósítás racionális megoldásainak keresésével. Éppen ellenkezőleg! A racionalitáshoz való aggályos

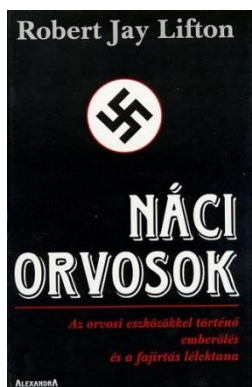
ragaszkodásra építhetett leginkább, s egy olyan bürokrácia teremtette meg kivitelezésének feltételeit, amely adekvátnak bizonyult a formájához és a céljaihoz. A holokauszt azonban nyilvánvalóan elképzelhetetlen lett volna egy ilyen bürokrácia nélkül. Minden joga megvolt arra, hogy a modernitás megnyilvánulásaként értelmezze magát; valójában minden más csillagzat alatt idegenül hatott volna.

Karen Levine - Hana bőröndje

Mit jelent a Holocaust a mai fiatalok számára? Általában csak iskolai leckét, személytelen adatokat. Ez a kötet igaz történetet dolgoz fel. Kerüli a borzalmak részletezését, az olvasó mégis átéli, átérzi a hajdan élt kislány, Hana sorsának tragikumát. A személyes hangvétel, a család képei és Hana rajzai közel hozzák az eseményeket, és megmutatják, hogy a történelem emberi sorsokról szól. 2000 márciusában egy bőrönd érkezett Tokióba, egy kis múzeumba. A fedelére ezeket a szavakat festették durva betűkkel: Hana Brady 625, 1931. május 16., Waisenkind – árva. A gyerekek, akik látták a kiállított bőröndöt, tele voltak kérdésekkel. Ki volt Hana Brady? Milyen volt az arca? Mi történhetett vele? Azt akarták, hogy Fumiko Ishioka, a múzeum vezetője, mihamarabb találja meg a válaszokat. Fumikót is magával ragadja a gyerekek izgalma. Útnak indul, nyomok után kutat Európában és Észak-Amerikában. A bőrönd rejtélye visszaröpíti őt az időben hetven évvel ezelőtre, egy cseh kisvárosba, Hanához és családjához, akiknek boldog életét felforgatta és darabokra zúzta a náci megszállás.

Robert Jay Lifton – Náci orvosok

Amerikai zsidó orvos sokéves kutatásainak-interjúinak eredményét adja közre ebben a nem mindennapi munkában. A legelső dolog, ami feltűnik: a szerző objektivitása. Akkor, amikor egy Einstein nemcsak a háborús bűnösök megbüntetését követelte, hanem az egész német nép megbüntetését, akkor az orvos szinte szenttelenül idézi egyik tábororvos öngazolását, amit pedig nem a szerzőnek, hanem áldozatának mondott: „Orvos vagyok. Gyógyítani akarok. Az emberi élet iránti tiszteletem miatt eltávolítanám a vakbelet, ha begyullad. Az emberiség testében pedig a zsidóság ez a begyulladt vakbél.” A náci orvosok orvostudományi eszközeinek, módszereinek, eljárásainak bemutatását az adott téma történetének vázolásával kezdi, tudtul adva, hogy a német orvosok előtt a sterilizációt, az eutanáziót stb. mikor, hol, hogyan, kik és mire használták. Leírja, mi volt annak az oka, hogy a náci Németországban az orvosok minden értelmiségi csoportnál sokkal inkább kiszolgálták a hatalmat, itt még az orvostörténészekre is kitér, hogyan adtak a zsidókkal szembeni eljárásoknak történeti igazolást (Mózes idejében a faji tisztaságot a zsidók úgy őrizték meg, hogy elkerülték a más népekkel kötött házasságot, most ennek a jognak a betartására kell őket kényszeríteni). De az orvosok és más szaktudósok tudományos (és nem propaganda) lapokban, folyóiratokban azzal érveltek, hogy a német orvostudománynak csatlakoznia kell a nagy nemzeti gyógyítási misszióhoz. A szerző azután így fejezi be az egész eszmefuttatást: „A zsidó orvosok voltak annak a megelőlegezett képei, amivé majd maguk a náci orvosok lettek később: a gyógyítók gyilkosokká váltak.”

Jan Otčenášek – Rómeó, Júlia és a sötétség

A cseh szerző regénye vallomás az elvadult világ farkastörvényei közepette továbbélő emberségről, szeretetről, önfeláldozásról, a tiszta, gyöngéd érzésekről. A megejtő szépségű szerelmi történet a németek megszállta Prágában játszódik, szereplői Pavel, az érettségiző cseh diák és Eszter, az üldözött zsidó lány.

Jehuda Koren, Eliat Negev – Lélekben óriások voltunk

1869-ben a Máramarosban megszületett a törpe testalkatú Ovics Eizik Simon, akinek később hét liliputi gyermeke született. A gyerekek a húszas-harmincas években szórakoztató zenés előadásokkal rendkívüli sikereket arattak. A ragyogás azonban 1944-ig tartott, a zsidó közösséggel együtt őket is Auschwitz-Birkenaubába deportálták. A háború után aztán kivándoroltak Izraelbe, s ismét szórakoztatni kezdtek. A művészcsalád története egyszerre szól a Magyarországtól elszakított erdélyi zsidók húszas évekbeli reménykedéséről, majd csalódásáról, a fogyatékos művészek ellentmondásos világáról, az auschwitzi kivételezett-meggyötörtek eddig ismeretlen sorsáról és az izraeli újrakezdés korántsem zökkenőmentes éveiről.

Julesz Miklós – Kirándulás a pokolba

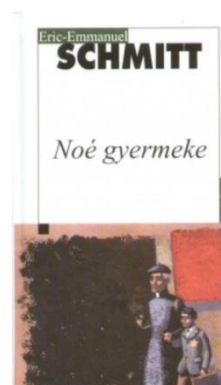
Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel – olvasta Dante a Pokol kapuján, mert a középkorban az ördögök még őszinték voltak. Korunk ördögei „A munka szabaddá tesz jelszót” írták a pokolinál pokolibb eszközökkel dolgozó koncentrációs táborok bejárata fölé, ahol éheztetéssel és golyóval, puskatussal és gázzal kínozták, pusztították az emberek millióit. Julesz Miklós regényét írt a szenvedés tényeiből. Plasztikus ábrázolása nyomán megelevenednek a táborlakók különféle típusai: a nyugodt, magabiztos francia kommunista, a bátor lengyel tiszt, az önfeláldozó magyar orvoskolléga, az orvost játszó szélhámos, az ijedtében megszelídülő SS-őr. Némelyik rövid párbeszéd múltjának szövevényes kapcsolatrendszerével jellemez egy-egy embert. Feszült pillanatok, félelmes helyzetek váltakoznak – egyre gyorsabban, egyre félelmetesebben. Az izgalmas regényt a személyes élmények hitele emeli megrendítő dokumentummá, mert Julesz doktor blokkorvos volt a táborban...

F. Várkonyi Zsuzsa – Férfidők lányregénye

A szép-emberit akartam megírni, azt, amit az én túlélőimtől kaptam, láttam. Az ocsmány-emberit már annyian megírták, és olvassák is boldog borzongással. Hátha a szépre is lesz kíváncsi szem és fül. Ezt a történetet nekik, az élesfülüeknek ajánlom. Csak meg kell hallani a gyógyító szavakat. 1948. Mindenkinek mást jelent. Én például a születésemmel voltam elfoglalva. Ennek a történetnek a hősei a túléléssel küszködtek. Talán szebben, mint sok kortársuk. Mert korábbi életükből volt elegendő szeretetforrásuk, ami nemcsak 44 traumáját segített begyógyítani, hanem 1950-et is átvészelni. Szabad-e ebben a férfivilágban leírni, hogy a gyógyítás mindig a szeretetről szól? Nekem hivatásom is ez lett. Ugyanerről írok pszichológiai könyveimben is. Csak ez most egészen más. Személyes.

Eric-Emmanuel Schmitt – Noé gyermeke

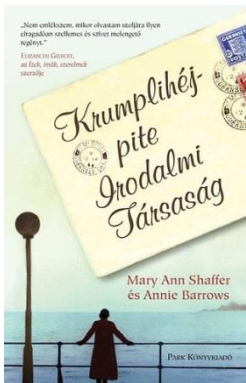
Zsidónak lenni akkortájt azt jelentette, hogy az embert nem nevelhették a saját szülei, nem viselhette a saját nevét, nem engedhette szabadjára az érzéseit, és folyton hazudoznia kellett. Hát mi volt ebben csábító? Katolikus árva szerettem volna lenni. – eleveníti fel háborús éveit Joseph, akit kisgyerekként kor- és sorstársaival együtt egy Sárga Villának nevezett egyházi diákotthonban bújtat egy pap, Pons atya.

Joseph igazi kiléte mindenestre titok, és úgy tűnik, Pons atyának ráadásul nem ez az egyetlen titka...

Mi zajlik éjszakánként az elhagyott kerti kápolnában? Mit rejtegethet még Pons atya? Eric-Emmanuel Schmitt az utóbbi időben az egyik legolvasottabb francia szerző. Könyveit huszonöt nyelvre lefordították már, magyarul eddig az Oszkár és Rózsa mami, illetve az Ibrahim úr és a Korán virágai jelent meg. Színdarabjait az egész világon játsszák. A Noé

gyermeke újabb meghatározó és meggyőző tanúságtétel az emberség, a különbségeket, vélekedéseket és hiteket egyesítő szeretet mellett.

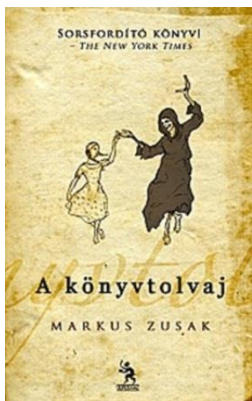
Mary Ann Shaffer, Annie Barrows – Krumplihéjpite Irodalmi Társaság

1946 januárjában a Londonban élő Juliet Ashton levelet kap egy ismeretlen férfitől a Csatorna-szigeteki Guernsey-ről. A levél írója elmeséli, miért alakították meg a második világháború alatt, a német megszállás idején a Krumplihéjpite Irodalmi Társaságot, és hogyan segítette a sziget lakóit abban, hogy átvészeljék a háborút. Így kezdődik a szívet melengető, varázslatos kisregény, melyben levélváltásokból, apránként rajzolódik ki előttünk a festői Guernsey-n élők humorral átszótt, embert próbáló története. „A szerzőpáros magával ragadó, ugyanakkor szívbe markoló könyvet írt – Jane Austin-i hangulatú, történelmi tanmesét. A leveleket nem az olvasónak címezték, mégis neki szólnak.”

„Hihetetlen szerelmi történet, mely egyben a túlélésről és a hősiességről is szól, emléket állítva egy kis közösségnek, melyet a könyvek szeretete kovácsolt eggyé.”

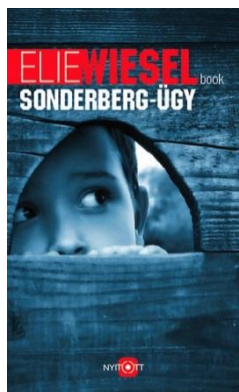
Markus Zusak – A könyvtolvaj

1939. A náci Németország. Az ország visszafojtja lélegzetét. A halálnak sohasem volt még ennyi dolga. Liesel, egy kilencéves kislány a nevelőszüleivel él a Himmel utcában. A szüleit koncentrációs táborba vitték. Liesel könyveket lop. Ez az ő története meg a Himmel utca többi lakójáé, amikor a bombák hullani kezdenek.

Ez a kis történet egy lányról, egy harmonikásról, néhány fanatikus németről, egy zsidó bokszolóról, és egészen sok lopásról szól.

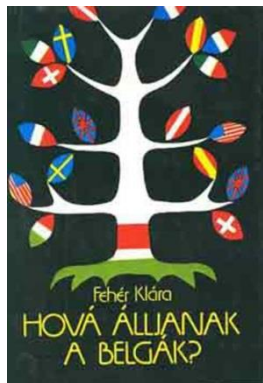
Elie Wiesel – A Sonderberg-ügy

Werner Sonderberg, az Egyesült Állomokban élő fiatal, német egyetemista kirándulni indul nála vendégeskedő, idős nagybátyjával az Adirondacks-hegységbe. A fiú egyedül tér vissza a túráról, majd később egy szikla tövében megtalálják a nagybácsi összeroncsolódott holttestét. A gyilkossággal megvádolt Sonderberg végig azt vallja, hogy „bűnös... és ártatlan” egyszerre.

Yedidyah-ban, a színházi kritikusban, aki főszerkesztője parancsára tudósít az ügyről, a különös eset kínos gondolatokat ébreszt. Úgy érzi, mintha saját sorsa lenne a tét. Azt gyanítja, hogy egy családi titokba ütközött, és nyomozni kezd a múltja után. Életében a New York-i színházi világ vidám könnyedségét az európai tragédia keserősége váltja fel. Végül hipnózis segítségével sikerül felelevenítenie kisgyermekkorai emlékeit, és ettől kezdve meg kel tanulnia együtt élni a történetekkel, „amelyek az idők végezetéig szégyenkezésre készítetik majd az emberiséget”.

Fehér Klára – Hová álljanak a belgák?

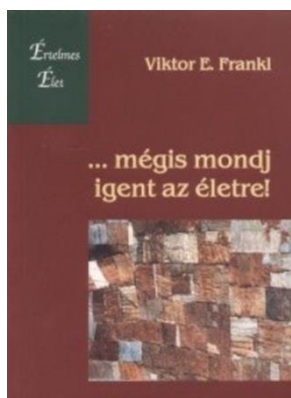

A brüsszeli kaszárnyákban az őrmester sorakoztatja az újoncokat. Flamandok jobbra, vallonok balra – harsogja. Kovács Péter, akinek a szülei ötvenhatban disszidáltak, egy darabig tanácstalanul topog, aztán kilép az őrmester elé: Őrmester úr, kérem, hová álljanak a belgák?

Valóban, embertársaim, hová álljanak a belgák? Ezt a tragikusan komoly és mély viccet választottam regényem címéül és mottójául.

A második világháború után és azóta is százezrek és milliók futottak szét a világban, családok szakadtak szét, óceánok és kontinensek választják el szülőtől a gyereket, testvértől a testvért. És ebben az új életet, új hazát, más sorsot keresésben az emberek elkezdik a múltjukat kutatni. A gyökereket. Levéltárakban régi papírokat keresnek. Mintha fontos lenne, hogy ki honnan jön...(…) Ez a regény – regény. Alakjait kitaláltam. Ha valakire hasonlítanának: véletlen, nem ő az. Ez a regény – regény. Története is kitalált. De a félelmes benne az, hogy akár szó szerint is megtörténhetett volna. (A szerző)

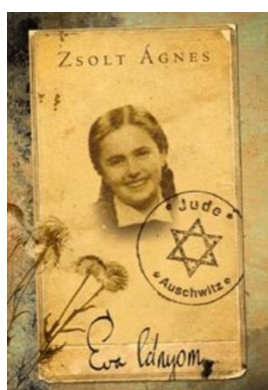
Viktor E. Frankl – ...mégis mondj igent az életre!

Egy pszichológus megéli a koncentrációs táborát.

„Jelen munka, habár tömörnek, rövidnek tűnik, művészi felépített és megragadó. Két alkalommal olvastam át egy ültő helyemben és teljesen elbűvöltem, elvarázsolt. Kicsivel a történet közepe után Dr. Frankl bemutatja logoterápiájának filozófiáját. A folyamatos, összefüggő szövegben mindezt olyan finoman, alázattal tárja elénk, hogy csupán a könyv befejezése után veszi észre az olvasó, hogy itt egy valódi tanulmánnyal találkozott az emberi egzisztencia mélységéről, és nem pusztán egy újabb kegyetlen történetet olvasott a koncentrációs táborokról.” Gordon W. Allport

Zsolt Ágnes – Éva lányom

Heyman Évát 1944-ben, Nagyváradon hurcolták előbb gettóba, majd Auschwitzba, ahol személyesen Mengele küldte a halálba. Tizenhárom éves volt. Titkos naplóját édesanyja találta meg, aki könyvvé formálta, és kiadta. Az olykor érezhető anyai beavatkozástól a napló még drámaibb, még megrázóbb lett, főként, mert tudjuk: a megjelenés után Éva édesanyja mély depresszióba esett, majd öngyilkos lett. A napló azóta megjelent angolul és héberül is. Magyarul 1948-ban jelent meg. 1948 óta nemrég, 2011-ben adták ki először újra.

Éva, aki körül napról napra esett szét megszokott világa, az utolsó pillanatig próbálta élni a kamaszlányok szokásos életét: szerelem, barátságok, család... Azután a napló 1944. május 30-án félbeszakad..."

„- No, nézd csak – üvöltött Mengele –, még rühes is vagy, te béka! Mars fel az autóra! –

Mengele sárga színűre festett teherautóval szállította az emberanyagot krematóriumai számára. Évát, szemtanúk szerint, maga Mengele tuszkolta fel a halálautóra. Így végződött a tizenhárom éves Éva élete, éppen Lengyelországban, amitől 1941 óta félt.”

„Pedig, kis naplóm, én nem akarok meghalni, én még akkor is élni akarok, ha egyedül az egész körzetből csak én maradhatnék itt. Én egy pincében, vagy egy padláson, vagy bármilyen lyukban is kivárnám a háború végét, én, kis naplóm, még a kancsi csendőrtől, aki elvitte a lisztet tőlünk, még attól is hagynám magam megcsókolni, csak ne öljenek meg, csak hagyjanak élni!”

Jan de Hartog – Isten után az első

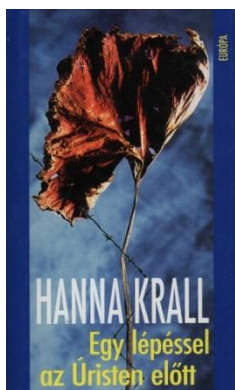
1939 nyarán, Hamburgban, Joris Kuiper, egy kis ütött-kopott holland teherszállító, a Békecsillag tulajdonosa kétszázötven zsidó kivándorlót vesz a hajójára, hogy csekélyke fizetség fejében Uruguayba vigye őket. A szinte kivétel nélkül nőkből, gyerekekből és aggastyánokból álló „rakomány” útja igencsak baljósan kezdődik: a kikötőben a fajgyűlölettől elvakult csöcselék ócsárolja őket, a náci hatóságok pedig az utasok szeme láttára dobadják vízbe csomagjaikat... Többhetes hajóját végén megérkezik Montevideóba, ahol újabb csapás éri a szerencsétleneket: útlevelükről kiderül, hogy egytől egyig durva hamisítvány, ezért egyiküket sem engedik be az országba. Kuipernek azonban eltökélt szándéka, hogy szabadságot ad zsidóinak, s nem juttatja őket vissza hóhéraik kezére. Önnön keresztyén hitére épít, amit megboldogult apjának a régi Bibliába írott üzenetében sűrűsödik össze: „... ha egyszer az Úr tudatja veled az Ő akaratát, akkor eszközt is ad ahhoz, hogy engedelmességed neked.”

Kazimierz Moczarski – Beszélgetések a hóhérrel

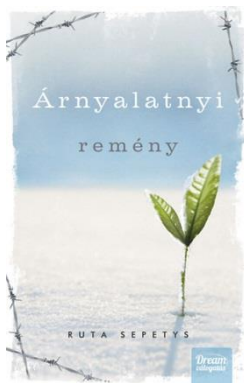
Moczarski lengyel ellenálló volt, de a háború után a kommunisták börtönbe zárták. A sors iróniája, hogy cellatársa egyik legfőbb ellensége, öccsének gyilkosa, Jürgen Stroop SS-tábornok, a varsói gettólázadás eltiprója, a lengyel ellenállók dühödt üldözője lett. A vele folytatott beszélgetésekből nemcsak a keleten és nyugaton elkövetett bűntetteire derül fény, de képet kaphatunk egy náci főtiszt karrieréről is.

Hanna Krall – Egy lépéssel az Úristen előtt

Az európai zsidóság pusztulásának kivételes fejezete a varsói gettófelkelés. A Zsidó Harci Szövetség néhány száz alig felfegyverzett harcosa három hétnél is tovább tartóztatta fel a páncélosokkal, nehéztüzérséggel megerősített német hadosztályokat. Marek Edelman, akit e riportkönyv írója most megszólaltat, az ellenállás egyik vezetője volt. Lódzban él, szívspecialista. Évtizedekig nem beszélt a történekről, most se szívesen teszi. S ha elolvassuk ezt a könyvet, megértjük, miért: alapvető fogalmaink életről, halálról, bátorságról, becsületről akkor és ott érvényüket veszítették. Edelman úgy érzi, tapasztalatai átadhatatlanok, minden közlése félreértést szülhet csak. S mégis, vagy éppen ezért olyasmit sikerül velünk megértetnie, amit az övénél készségesebb kitárulkozás soha. Ami történt, az emberi tudat számára túlélhetetlen. S ha valaki – egy a néhány száz közül, aki a gettó félmillió tömegéből megmaradt – mégis túlélte, emlékezetében olyan tényeket őriz, olyan ítéletekhez hű, olyan döntésekért felel, melyek sértik az utókor igényeit. Inkább hallgat, s hagyja, hogy cselekedetei beszéljenek helyette a béke hétköznapjain.

Ruta Sepetys – Árnyalatnyi remény

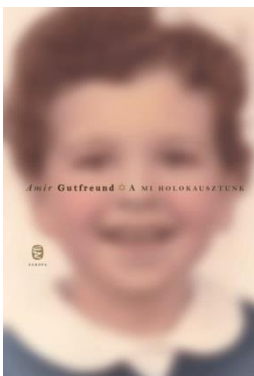
Eltűnődtek-e valaha is, mennyit ér egy emberi élet? Aznap reggel az öcsémé egy zsebórát ért.

1941-ben a tizenöt éves Lina képzőművészeti iskolába, az első randevúra és a közeledő nyárra készül. De egy éjszaka a szovjet titkosrendőrség erőszakkal behatol az otthonukba, és elhurcolják anyjával, öccsével együtt. Szibériába deportálják őket. Lina apja a családtól elszakítva él át hasonló borzalmakat, majd egy munkatáborban halálra ítélik. Minden elveszett. Linának eközben fogalma sincs arról, miért történnek velük ezek a szörnyűségek. A lány félelmet nem ismerve küzd az életéért, mindent kockára tesz, hogy rajzaival, alkotásaival üzeni tudjon. Reméli, hogy művei eljutnak az édesapjához a börtönbe, és tudatják vele, hogy a családja életben van. Lina és családja hosszú, szívszaggató utat tesz meg, és csak a hihetetlen erő, szeretet és reménykedés segít nekik a keserves napok

túlélésében. De vajon elég-e a szeretet, hogy életben tartsa őket?

A magával ragadó, gyönyörűen megírt, valós elemekkel átszótt történet egy tizenéves lány szemszögéből mutatja be annak a több százezer embernek a sorsát, akik a balti államokban végzett sztálini tisztogatásnak estek áldozatul. A rabul ejtő történet a fiatal olvasóknak feledhetetlen élményt kínál, hiszen az emberi lélek csodálatos természetéről, reményről, szenvedésről, összetartásról és kitartásról szól. A könyv pillanatok alatt a New York Times ifjúsági sikerlistájának élére került.

Amir Gutfreund – A mi holokausztunk

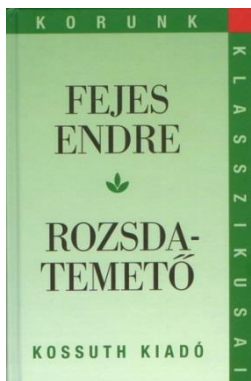
„Tulajdonképpen miért akartak gázkamrába küldeni?”

Amir és Efi, a „két és feledik” holokauszt-túlélő nemzedék tagjai egy izraeli lakótelepen élnek, különlegesenél különlegesebb csodabogarak között. Csupa érthetetlen furcsaság veszi őket körül, csupa kérdés, amire szeretnének választ kapni. Például: Miért kiabálja ki az ablakán Adéla Grüner, hogy „Kálmán, vigéc, vigéc!”? Miért nevezik Gerson Klimát a saját fivérének, és miért vonul be időnként, önszántából a bolondokházába? Mi okozhatja Feige betegségét, és mi baja egyáltalán? Miért kérdegeti a bolond Hirsch folyton-folyvást, hogy „Csak a szenteket vitték gázkamrába?” És egyáltalán, mit takar az a szó, hogy „holokauszt?”

A gyerekek hiába kérdezősködnek, állandóan a hallgatás falába ütköznek, mert még □nem elég nagyok □ hozzá, hogy az igazságot hallhassák. Így aztán kutatni kezdenek, könyvtárba járnak, trükkös kérdéseket eszelnek ki, hogy kiszedjék a bolondokból történeteiket, „Buchenwaldot játszanak”, vagyis koplalnak és szomjaznak, hogy legalább a megélt tapasztalat révén közelebb juthassanak szüleik, nagyszüleik traumájához.

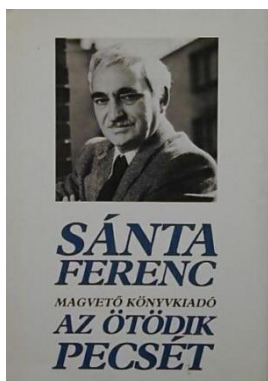
Később aztán, ahogy nagyobbak lesznek, fokozatosan megnyílnak előttük a falak, megerednek a nyelvek, felsejlenek a múltból a megélt holokauszt-történetek. Amir csak ekkor szembesül vele, hogy még a személyes történetek sem segítenek, nem visznek közelebb annak a megértéséhez, ami felfoghatatlan. De talán nem is ez a cél: a történeteket dokumentálni kell, leírni mindent, amit csak lehet, önmagáért, önmagunkért – sugallja a haifai születésű alkalmazott matematikus, katonatiszt író Sapir-díjas regénye.

Fejes Endre – Rozsdatemető

A Rozsdatemetőt újszerű könyvnek látom, és sikerét azzal magyarázom, hogy olvasóim többsége észrevette vagy ösztönösen megérezte ezt. Meg a regény kegyetlen igazsága mögött felfedezte a hitemet minden Hábetler Jánosban, aki – mint meg írtam – „némely dolgot nem értett meg a világból, ezért volt tehetetlen”.

Sánta Ferenc – Az ötödik pecsét

A regény cselekménye 1944-ben, a nyilas terror napjaiban játszódik. Négy kisember beszélget estéről estére egy kocsmában az élet nagy kérdéseiről, erkölcsről, lelkiismeretről. A könyv megfordítja a mindennapi históriát: ezek az emberek, amikor komolyan, őszintén végiggondolják a sors kínálta lehetőséget – embertelenség árán menekülni az embertelen pokolból –, elbuknak, de amikor maga az élet állítja eléjük a nagy kérdést, egytől egyig az emberi tisztaság és bátorság hőseivé magasodnak.

Jodi Picoult – Vezeklés

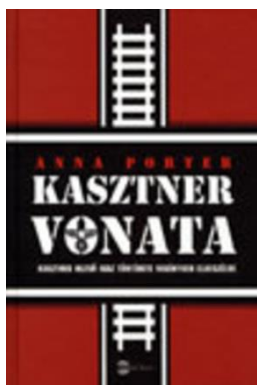
Sage Singer egy pékségben dolgozva próbálja elfelejteni édesanyja tragikus halálát és saját boldogtalan magányát. Egy önszerző csoportban megismerkedik Josef Weberrel, akivel életre szóló barátságot köt. De egy nap az idős Weber szörnyű titkot árul el a múltjából, és olyan szívességet kér Singertől, ami komoly erkölcsi dilemmába taszítja a nőt. Ki ez az ember, akit barátjának hitt, hol van a határ bűn és bűnhődés, megbocsájtás és kegyelem között? Hogyan védjük meg a családunkat, és miként léphetünk ki az ördögi körből, hogy végre ne a múlt diktálja a jövőt?

Tatiana de Rosnay – Sarah kulcsa

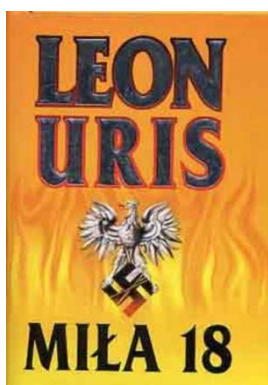
Párizs, 2002. Julia Jarmond amerikai újságírónek cikket kell írnia az 1942-es nagy párizsi razzia évfordulója alkalmából. Ezzel kapcsolatos kutatásai során lassan feltárulnak előtte azoknak a szörnyű júliusi napoknak az eseményei, amikor sok ezer zsidót, köztük több mint négyezer gyermeket hurcoltak el és zártak be napokra, rettenetes körülmények között a Téli Kerékpárstadionba, hogy onnan vigyék őket tovább a lágerekbe. Döbbenet tapasztalja, hogy még hatvan év elmúltával is milyen mély hallgatás övezi ezt a témát a franciák körében. És rájön, hogy a férje családja is súlyos titkot takargat Párizs, 1942. július 16. Kora hajnalban francia rendőrök dörömbölnek egy Marais-negyedbeli lakás ajtaján. A kis Michel rémülten bújik el kuckójában, a faliszekrényben. Tízéves nővérkéje, Sarah, úgy hiszi, ott biztonságban lesz, amíg délután vissza nem jön érte. Rázárja öccsére az ajtót és magával viszi a kulcsot. Nem tudja, hogy ahová ő megy, onnan nincs visszatérés.

Anna Porter – Kasztner vonata

„A vonat 1684 utast vitt ki a német megszállás alatt lévő, háborús Magyarországról. Az utasok legidősebbje 85 éves, legfiatalabbika mindössze egy hónapos volt... A budapesti zsidók 1500 amerikai dollárt fizettek minden egyes családtagjukért, a gazdagok néha egész vagyonukat odaadták, a szegényeknek nem kellett fizetni. A kiválasztás rengeteg szörnyűséggel járt. Emléke mély és fájdalmas nyomokat hagyott azokban, akiknek rokonai nem éltek túl a holokausztot...”

Leon Uris – Miła 18

1939. szeptember 1-jén, hajnali 4 óra 45 perckor a Wehrmacht csapatai átlépik a lengyel határt, s ezzel visszavonhatatlanul kezdetét veszi a második világháború, minden idők legvéresebb és legtöbb emberáldozatot követelő háborúja. Hitler stratégiája – a még felkészületlen országok gyors lerohanása – Lengyelország esetében is fényesen beválik; mindössze négy hét alatt kapitulációra kényszerítik a gyenge haderőt felvonultató országot. A német propagandagépezet is sikeresen működik a zsidók elleni uszítás terén; a háború kitörése után szintén sokat szenvedő lengyel néppel könnyű elhithetni, hogy minden rossz okozói, a háború kirobbantói valójában a zsidók. A megszálló németek először csak jogaikat csorbítva, különböző pogromok bevezetésével alázzák meg a zsidóságot, majd megbélyegzik és gettókba terelik őket, végül pedig kezdetét veszi a minden emberi képzeletet felülmúló népirtás, a munka- és haláltáborokba való deportálás. A lengyel zsidóság egyedül áll szemben a félelmetesen működő náci gépezettel; harcában magára marad. Saját honfitársaik, a lengyelek elzárkóznak a segítségnyújtás minden formája elöl, a világ pedig ekkor még nem sokat tud a haláltáborokról, de nem is igen akar tudomást venni a zsidókérdés „végső megoldás” és „különleges bánásmód” néven emlegetett elintézéséről. Leon Uris, a 20. század nagy elbeszélője e könyvében is ragyogó írói éleslátással és történelmi hűséggel, de ugyanakkor a regényeire oly jellemző, fordulatos, izgalmakban bővelkedő cselekményvezetéssel és mély jellemábrázolással mutatja be a varsói gettó lakóinak reménytelennek tűnő harcát a több ezer éves zsidó kultúra átörökítéséért és egyáltalában a túlélésért.

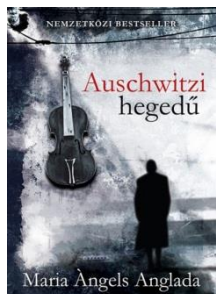
Władysław Szpilman – A zongorista

Władysław Szpilman zongoraművész, zeneszerző, kultúraszervező. A Berli Zeneakadémián végzett Artur Schnabelnél, illetve Franz Schrekernél. Hitler 1933-as hatalomra kerülése után visszatért Varsóba, és a Lengyel Rádiónál dolgozott, mint zongorista. Szimfonikus műveket, filmzenéket, dalokat írt – nem egy közülük sláger lett. Visszaemlékezéseit közvetlenül a háború után, 1945-ben írta. A holokausztot csodával határos módon élte túl Varsóban. Zsidó származása miatt őt is megkülönböztetések érték, csakúgy, mint a több százezer varsói zsidót: el kellett viselnie a gettóba költöztetést, majd családjától való elszakítást, az évekig tartó bujdosást. Nagyon sokszor állt közel a halálhoz, de valahogyan mindig túlélte az eseményeket.

A könyv közvetlen hangvételű, és az olvasó, szinte magán érzi, átéli a borzalmakat, a rettegést, a magányt. Szpilman nem törekedett arra, hogy sajnáltassa magát, csak tényyszerűen leírta a történeteket. Nem próbált meg magából hőst faragni, mert ő is csak sodródott az árral. Roman Polański rendezésében film is készült belőle.

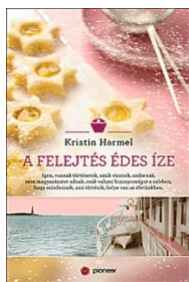
Maria Angels Anglada – Auschwitzi hegedű

Muzikaszó és szerelem a történelem legsötétebb óráján.

1991 telén egy katalán zenész érkezik Krakkóba, ahol rögtön rabul ejti egy különleges hegedű hangja és a rajta játszó, szomorú tekintetű muzsikustól a hangszer eredetét tudakolja. Ennél sokkal többet kap: egy olyan történetet, amit soha többé nem fog elfelejteni... Danielnek, az auschwitzi hegedűkészítőnek egy kegyetlen fogadás főszereplőjeként a haláltáborban kell visszatalálnia egykori mesterségéhez, és meglelnie magában az erőt, amely szembeszegülhet az embertelenséggel.

Kristin Harmel – A felejtés édes íze

"Az élet soha nem úgy alakul, ahogy tervezzük, hanem ahogy lennie kell."

A frissen elvált Hope McKenna-Smith egyedül neveli tizenkét éves kiskamasz lányát, Annie-t, és az anyagi nehézségek ellenére is igyekszik életben tartani a családi cukrászdát, igaz, egyre fogyatkozó reménnyel.

Magányos küzdelmét nagyanyja, a francia származású Rose súlyosbodó Alzheimer-kórja is nehezíti. Aztán az idős hölgy egyik ritka tiszta pillanatában arra kéri, hogy utazzon el Párizsba, és derítse ki, mi történt a második világháború és a holokauszt idején elveszett családtagjaival.

Hope, aki korábban mit sem sejtett nagyanyja múltjáról, vonakodva bár, de repülőre ül, aztán nyomozásba kezd a Fény Városában. Keresése nyomán hetven éve eltemetett családi titkok, három világvallás ínycsiklandó süteményreceptekben megtestesülő hagyományai, és egy csodálatos, elpusztíthatatlan szerelem bukkan fel a múltból, örökre megváltoztatva a zárkózott és folyton tépelődő Hope egyhangú napjait.

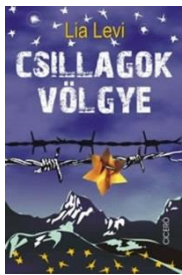
Martin Amis – Időnyíl

Azt mondják, halálunk pillanatában lepereg előttünk életünk filmje. Egyesek szerint visszafelé – éppen úgy, ahogyan az emberi emlékezet dolgozik. Ez a hiedelem szolgál kiindulópontul Martin Amis kisregényéhez, amely 1991-es megjelenése óta a holokauszt-irodalom sokat hivatkozott, sokat vitatott, de mindenképpen megkerülhetetlen darabjává vált. Amis ebben a merész narratív kísérletben igyekszik számot vetni egyrészt mindazon kérdésekkel, amelyek az időszerkezet ilyen egyszerű megfordításából következnek, fekete humorral világítva rá az időbeli gondolkodásban eleve benne rejlő paradoxonokra, másrészt a holokauszt utáni irodalom egyik nagy dilemmájával,

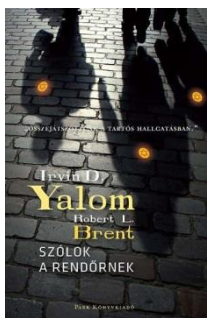
hogy tudniillik hogyan lehet, vagy lehet-e egyáltalán regényt írni, túl egy olyan traumán, amely gyanússá tette a nyelvet és kisiklatta az időt.

Lia Levi – Csillagok völgye

Brunisa tizenhárom éves, és meg van róla győződve, hogy a sors túl sok csapást mért rá: először is egy különös névvel, majd a rasszista törvényekkel, és most pedig a háborúval, amely feldúlja Európát, és rettegésben tartja a zsidókat, beleértve őt és családját. Brunisa apja úgy dönt, hogy nekivágnak a veszélyes útnak, mely a svájci határon túlra, egy „csillagokkal teli völgybe” vezet őket, ahol biztonságban lehetnek. A veszély azonban minden lépésnél egyre növekszik, és senki sem ígérte, hogy Svájc hajlandó lesz befogadni Brunisát és a szüleit...

Irvin D. Yalom – Robert L. Brent - Szólok a rendőrnek

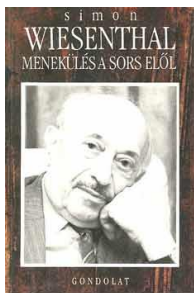
„Összejátszottunk a tartós hallgatásban.”

A magyar szívsebész felidézi barátjának, a pszichiáter dr. Yalomnak háborús múltja gyötrelmeit. Brent úgy élte túl a vészorszakot, hogy kereszténynek hazudta magát. Hallgatással és vezekléssel töltött hosszú évtizedek után, egy veszedelmes esemény azonban felszínre tépi a régmúlt emlékeit. A két orvos együtt próbálja meg értelmezni a szörnyűséges múlt törmelégeit, amelyek ott kísértenek Brent álmaiban.

Miközben a novellában Yalom legfontosabb témái sorakoznak fel - az emlékek, a félelem, a szeretet, a gyógyulás -, az író vet egy pillantást a tulajdon életére is.

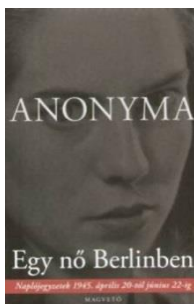
„Az álmaimban... szinte mindegyikben két dolog bukkan fel: a holokauszt vagy a mütő. Vagy az egyik, vagy a másik, és a kettő néha összeolvad. És valahogy ezek az álmok, akármilyen szörnyűek, brutálisak, véresek, lehetővé teszik, hogy a másnapot viszonylag tiszta lappal kezdjem. Mindegyik afféle biztonsági szelep. Mint az örvény, ami előbb feldobja, aztán eltörli a sötét emlékeket.”

Simon Wiesenthal – Menekülés a sors elől

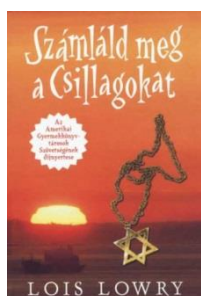
1940 márciusában Camillo Torrest és lányát származásuk miatt a náci Bécsből a megszállt Lengyelországba deportálják. Sikerül megszökniük a táborból, de visszatoloncolják őket német területre. Ezernyi veszély, megaláztatás, rettegés vár apára és lányára.

Anonyma – Egy nő Berlinben

Egy magányos fiatal nő naplójába kezd '45 áprilisában az ostromlott Berlinben. Hogy mi vár rá, egyáltalán túléli-e - biztosan semmit sem tud. Csupán egyvalamit: úgy képes megbirkózni a szenvedéssel, ha őszintén és részletesen beszámol minden percről, az összeomló nagyváros asszonyainak rettegéséről, küszködéséről, testi-lelki kiszolgáltatottságáról. Folytonos életveszélyben lenni, győzteseknek engedelmessé válni, férfimódra robotolni, éhezni, szexuális prédának lenni vagy katonavágyak közt választani - úgy járja végig a neki rendelt stációkat, hogy közben meg tudja őrizni emberségét. Szabad lelkiismerettel dönt saját sorsáról, és szembenéz azzal, hogy személy szerint ő is felelős mindenért, ami történt - hiszen a Harmadik Birodalom polgára volt. Nagyobb tisztánlátással aligha írt bárki a béke első heteiről. A napló szerzője - akinek határozott kívánsága volt, hogy neve titokban maradjon - írói tehetség. Tájékozottsága, egyéni hangja, szabadszójú humora, találó megfigyelései, érzékletes és megrázó leírásai nagyban hozzájárultak egy évtizedekig elfojtott trauma feldolgozásához, a német szenvedésről szóló közös elbeszélés kibontakozásához.

Lois Lowry – Számláld meg a csillagokat

Nos, bátor vagy-e kicsi lány? – kérdi Henrik bácsi 10 éves unokahúgát. 1943-at írunk. Annemarie Johansen élete sajátos elegye a hétköznapi otthoni és iskolai életnek, az élelmiszerhiánynak és a náci katonák állandó jelenlétének. A bátorságról a kislány úgy gondolja, az a mesebeli páncélos lovagok erénye, az ő életében nem sok szerepe lehet. Amikor a német megszállók elkezdik a dániai zsidók összegyűjtését, Johansenék befogadják Annemarie legjobb barátnőjét, Ellen Rosent, s ettől kezdve a külvilág felé ő is a család tagja lesz. Ellennek és Annemariének nagy lélekjelenlétre van szüksége, amikor a késő éjszaka a házba érkező náci tiszt az iránt érdeklődik, miért nem szöke Ellen is, mint a testvérei.

Kálmán Mari – Ecetudvar

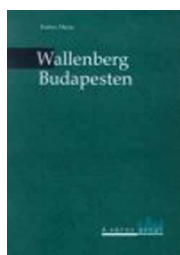
ECETUDVAR

Kálmán Mari

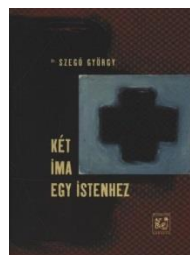
Asszimiláció, integráció, identitáskeresés – sokszor, sokféleképpen feldolgozott fogalmak. Az Ecetudvar című kisregény mindezt új, eddig kevésbé ismert szemszögből, a második generáció hétköznapi küzdelmein keresztül mutatja be. A regény főhőse, egy épp csak öntudatra ébredő fiatal lány, akinek meg kell küzdenie szülei mindent és mindenkit kirekesztő, betegesen zárt világával, és paranoiás anyja zsarnokságával. Az e világból való kilépése, a szülői házzal való teljes szakításhoz vezet. Azonban a falakon kívüli világ sem elfogadóbb vele. Az előítéletekkel párkapcsolatában is szembe találja magát. Harcba száll a kétirányú előítélettel, küzd kapcsolata megmentéséért. E küzdelem veszteseként, talajt vesztesen, máshol kezdi keresni a gyökereit. Egy régi osztálytárs meghívására Izraelbe megy. A hatvanas évek prospektusaiban olvasztótégelynek hirdetett ország egzotikus kavalkádjában azonban még kívül álóbbnak, még idegenebbnek érzi magát. Mikor rájön, hogy kívülállásának oka elsősorban önmagában keresendő, visszatér Magyarországra, hogy szembesítsen az előítéletekkel, és folytassa önmaga keresését.

Wallenberg Budapesten

1989 októberében Moszkvában a szovjet hatóságok átadták a családnak Wallenberg 1944-es zsebnaptárát, valamint regiszteres budapesti cím- és telefonjegyzékét. A szerző ezek segítségével igyekszik felderíteni a "humanitárius attasé" egykori budapesti kapcsolatait. Közli Wallenberg egykori stockholmi üzlettársának Svájcban nemrég felbukkant visszaemlékezését, és közread egy 1952. június 5-ei, belső tájékoztatásra szánt, szigorúan titkos szovjet dokumentumot is. A bőségesen illusztrált kötetet névmutató egészíti ki.

Dr. Szegő György – Két ima egy istenhez

Dr. Szegő György, az Ausztráliában élő neves pszichiáter izgalmas, fordulatos életét írja le, amelynek központja a holocaust sorsfordító élménye. A könyv fő erénye, hogy szociológikuma bepillantást nyújt a két világháború közötti magyar zsidó vidéki értelmiség életébe, gondolkodásába, kultúrájába. Abba a világba, amely visszavonhatatlanul elpusztult. A Múlt és Jövő ezzel a könyvvel sorozatot is indít, amely hasonló memoárokkal szeretné legalább rögzíteni a lesüllyedt kort, amely oly gyorsan tűnt el, hogy szinte nyomot sem hagyott maga után.